

Model Schoolraad

1. Doel van de schoolraad

Binnen de vereniging VGPO Accretio hebben alle scholen een Schoolraad. De Schoolraad is een platform waar de ouderbetrokkenheid:

- de medezeggenschap (wettelijk kader)
- inspraak (het meedenken)
- het klankborden
- het meedoen

vorm krijgt.

Doel schoolraad

Versterking van de kwaliteit van de ouderbetrokkenheid (medezeggenschap, inspraak en het meedoen van ouders en een verhoging van de efficiency van het overleg van de school met de ouders

2. De basis van de schoolraad

De **Schoolraad** bestaat uit een aantal **ouders (afhankelijk van de schoolgrootte) van de schoolgaande kinderen.**

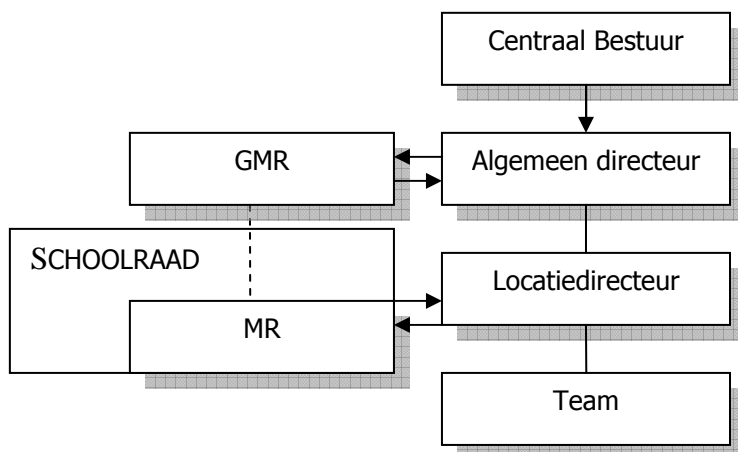
De basis van de schoolraad is de MR (medezeggenschapsraad) zoals de WMS die voorschrijft. De MR bestaat uit minimaal twee ouders en twee leerkrachten, conform de WMS bepalingen. Verder wordt de MR uitgebreid met een aantal ouders die de inspraak (artikel 7 WMS) het klankborden en het werkelijk meedoen organiseren of coördineren. Het totaal (MR + extra ouders) noemen we de Schoolraad.

- Binnen de Schoolraad heeft de MR dus een zelfstandige en wettelijk vastgelegde functie.
- De ouders die met name de inspraak en het meedoen organiseren / coördineren en de MR trekken feitelijk samen op, maar formeel blijft de MR haar bevoegdheden zelfstandig uitvoeren. Via de advies - en instemmingsbevoegdheden en de geschillenregeling zijn de wederzijdse rechten en plichten van de MR en het bevoegd gezag nauwkeurig bepaald en vastgelegd in het **medezeggenschapsstatuut.**
- Het is voor de Schoolraad dus van belang via nauwe samenwerking met de MR de voordelen van zijn eigen positie zoveel mogelijk te koppelen aan die van de MR.

3. De positie van de Schoolraad:

De Schoolraad wordt door het BG (bevoegd gezag) ingesteld.

In schema ziet het plaatje er zo uit:

- De locatiedirecteur overlegt namens het BG met de Schoolraad en daarmee met de MR. Waar de MR formeel om advies of instemming wordt gevraagd zal de MR dit doen conform de wettelijke bepalingen in de WMS.
- De Schoolraad zelf is geen beleidsorgaan, dat is de MR binnen de Schoolraad wel.
- De Schoolraad heeft de mogelijkheid de MR ten allen tijde gevraagd en ongevraagd te adviseren.

- De Schoolraad heeft de mogelijkheid de directie ten allen tijde gevraagd en ongevraagd te adviseren.
- Twee leden van de Schoolraad worden formeel gekozen tot Oudergeleding van de MR.
- De verkiezing van de leden van de Schoolraad en daarmee van de MR gebeurt conform de WMS.
- De MR kent uiteraard ook een Personeelsgeleding.
- De MR kan nadere afspraken maken over de wijze van vergaderen (OG/PG) en dat vastleggen in het MR-reglement (scholen kunnen hierin zelf bepalen of de PG desgewenst voor een deel apart vergadert).
- Het BG (gemandateerd aan locatiedirecteur) kan naast het functioneren van de Schoolraad allerlei commissies instellen (zoals bijv. voor identiteit, overblijven, schoolreis etc), waarin de Schoolraad wel een coördinerende rol kan vervullen.
- De relatie met de GMR is bepaald door de WMS. Er is geen directe relatie tussen de leden van de GMR en de leden van de MR'en de GMR leden hoeven geen MR-lid te zijn.

4. De activiteiten van de schoolraad

1. De Schoolraad houdt zich in overleg met de schoolleiding onder andere bezig met het organiseren en uitvoeren van 'doe'-activiteiten zoals bijvoorbeeld:

- toezicht houden op leerlingen tijdens de tussenschoolse opvang,
- organiseren van ouderavonden en festiviteiten op school,
- assistentie tijdens de lessen, schoolreisjes, excursies.

2. De Schoolraad kan de ouderbetrokkenheid bij school stimuleren en activeren.

3. De Schoolraad kan gevraagd en ongevraagd zijn mening geven over allerlei binnen- en buitenschoolse activiteiten en beleidszaken op schoolniveau.

4. Een deel van de Schoolraad oefent de MR bevoegdheden uit

Artikel 7 WMS geeft weer dat algemene taken van de MR zijn:

- het bevorderen van openheid, openbaarheid en onderling overleg
- het waken tegen discriminatie op welke grond dan ook
- het bevorderen van gelijke behandeling vrouwen en mannen en inschakeling gehandicapten en allochtone werknemers in de school.

Deze algemene taken van de MR hebben een overlap met de hierboven genoemde activiteiten van de Schoolraad (2 en 3).

Naast de wettelijk vastgelegde MR-taken -waaronder instemming/advies volgens hoofdstuk 3 WMS - kan de Schoolraad de volgende concrete taken zien:

- Zaken van en door de locatiedirecteur – informeren over het brede schoolleven – advies of klankborden over zaken en vraagstukken.
- Schoolpleingesprekken –kan uitstekend materiaal opleveren– maar ook ouders aansporen tot communicatie met medewerkers in school.
- Voorbereiding beleid (voorzien van input en aanbevelingen).
- Kwaliteit en tevredenheid volgen (inspectie, peilingen, schoolgids) en er over meedenken.
- Klankborden en meedenken rond de identiteit van de school.
- Vanuit de ouder betrokkenheid tonen voor het werk van personeel en het onderwijs in de groep.
- Overleg met commissies/werkgroepen.
- Intern functioneren.
- Plaats van de school in het cluster.

5. Regeling Schoolraad

De regeling voor de Schoolraad is gebaseerd op het medezeggenschapsstatuut van Accretio en de daaruit volgende medezeggenschapsregelingen.

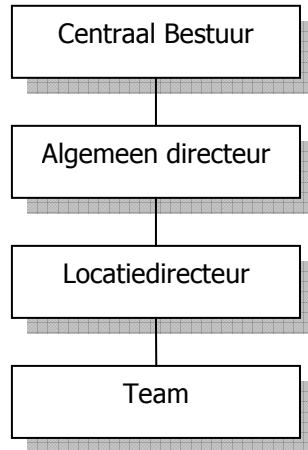
Daarmee sluit de regeling volledig aan bij de wettelijke bepalingen omtrent de MR

6. Positie van de MR t.o.v. de sturingskolom

Om de MR goed te kunnen positioneren is het nodig binnen de organisatie eerst helderheid te krijgen over de sturingskolom. Hoe lopen de bevoegdheden, waar ligt de zeggenschap, hoe zijn taken verdeeld tussen bestuur en directie?

De posities van bestuur en directie worden in een sturingskolom geplaatst.

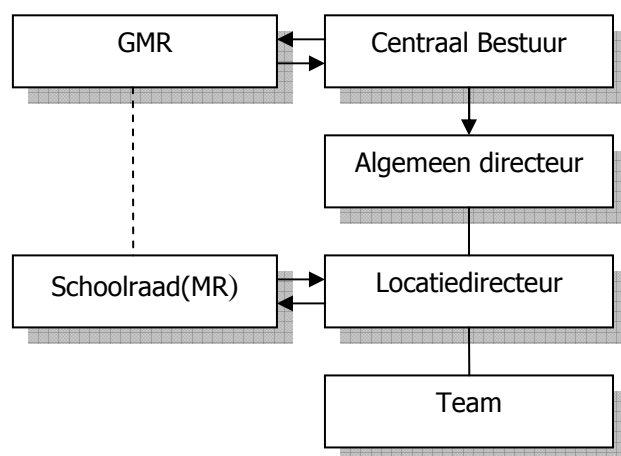
De sturingskolom op een school binnen een cluster ziet er als volgt uit:

Dit is de lijn waarin de **zeggenschap** op de scholen is geregeld en die vastgelegd wordt in een **managementstatuut**. Het managementstatuut regelt de verhouding in taken en bevoegdheden over de gehele sturingskolom.

Naast de sturingskolom (de zeggenschap) is de lijn van de *medezeggenschap* te positioneren, waarin de MR en de GMR een plaats hebben: De MR op het niveau van school en GMR op het niveau van het cluster. (In het schema gepositioneerd tegenover het bevoegd gezag, maar in de praktijk kan het natuurlijk zijn dat het overleg met GMR door het bestuur is gedelegeerd aan de algemeen directeur.) De MR kan op deze wijze een gezonde 'tegenhanger' van de locatiedirecteur vormen die immers in de lijn van de zeggenschap staat. In het managementstatuut dienen de taken en bevoegdheden van de onderscheiden geledingen in de lijn omschreven te worden, daarnaast dienen de bevoegdheden van GMR en MR beschreven te worden in een medezeggenschapsstatuut wat dus moet passen bij het managementstatuut. Als bijvoorbeeld in het managementstatuut staat beschreven dat de algemeen Directeur bepaalde bevoegdheden van het bestuur uitoefent, zal in het medezeggenschapsstatuut beschreven moeten worden op welke punten dan overleg gevoerd wordt met de algemeen directeur namens het bevoegd gezag.

Het plaatje ziet er dan als volgt uit:

7. Onderscheid oudergeleding/personeelsgeleding in de MR

De nieuwe wet (WMS) gaat uit van een ongedeelde MR. Dat betekent dat de Oudergeleding (OG) en de Personeelsgeleding (PG) naast elkaar voorkomen in één MR.

Maar de wet biedt wel *ruime inrichtingsmogelijkheden* aan.

De oudergeleding en de personeelsgeleding hebben even veel rechten in de MR. Dat neemt echter niet weg dat de praktijk kan zijn dat veel vergaderwerk van de MR die vooral betrekking heeft op ouderzaken in de oudergeleding plaatsvindt en dat het personeel middels de teamvergadering vergadert over personeelsaangelegenheden.

Voor zover nodig vergaderen de personeelsgeleding (PG) en de oudergeleding (OG) samen en oefenen ze samen hun bevoegdheid uit, nl daar waar de wet er om vraagt en verder *voor zover dat in onderling overleg is vastgelegd* in het huishoudelijk reglement van de MR.

Het gaat er in de wet om dat de MR uiteindelijk met één stem naar buiten komt. Hoe een advies tot stand komt (door er samen of gescheiden over te vergaderen) is bewust vrijgelaten. Op deze manier ontstaat er ruimte om per school te kiezen voor een relevante manier van vergaderen/ overleggen/ afwegen.

8. Overige commissies

In het VMA model kon een afdelingsbestuur gemandateerde taken van het centrale bestuur uitvoeren. Met de instelling van de **Schoolraad** kan dat niet meer.

De sturingskolom loopt van bestuur naar directie, daar komt geen afdelingsbestuur aan te pas. Zeker niet als die is samengesmolten met de MR waarbij de Schoolraad de feitelijke MR is geworden.

Bestuurlijke taken kunnen immers niet gemandateerd worden aan de **Schoolraad** als medezeggenschapsorgaan.

De **Schoolraad** heeft dus formeel geen bevoegdheid om commissies in te stellen of aan te sturen. Die taak hoort bij het bestuur, of in lijn van het bestuur de directie c.q. schoolleider.

Wat wel kan is dat Schoolraadsleden zitting nemen in een commissie, en de **Schoolraad** kan een taak krijgen in het coördineren van verschillende commissies.

Commissies zijn echter feitelijk geen verantwoording verschuldigd aan de **Schoolraad**, maar aan het bestuur c.q algemeen directeur c.q. locatiedirecteur.

Te denken valt aan commissies die ondersteunende taken uit kunnen voeren zoals:

- Pleincommissie
- Overblijfcommissie
- Schoolreiscommissie
- Commissie vieringen
- Identiteitscommissie

9. Identiteitsgevoelige onderwerpen

De ouderraden of afdelingsraden binnen het VMA-model hebben in veel gevallen ook een aantal taken gemandateerd gekregen vanuit het CB die de identiteit van de school raken. Daarbij gaat het om *uitvoerende* taken op het gebied van:

- Toelatingsbeleid
- Werving en selectie
- Identiteit van de school

Dat kan de MR als medezeggenschapsorgaan niet doen.

Deze onderwerpen liggen geheel op het bordje van het bestuur, ze vallen onder de bestuurlijke taken. Het bestuur heeft op deze punten beleid geformuleerd. Het is ook een bestuurlijke taak uitwerking te geven aan toelatingsbeleid en werving en selectie. Daarbij kan het bestuur er wel voor kiezen anderen in te schakelen.

In de eerste plaats kan het bestuur deze taak gedelegeerd hebben aan de algemene directie c.q. locatiedirecteur.

Daarnaast kan via deze lijn ouderbetrokkenheid gerealiseerd worden door ouders bij de uitvoering van het beleid te betrekken. Dat kunnen ouders uit de Schoolraad zijn (maar ook andere ouders binnen de schoolgemeenschap. (Bijvoorbeeld ouders die bij het toelaten van leerlingen gesprekken voeren met de ouders/verzorgers van de leerling. Of ouders die betrokken worden bij de werving en selectie van leerkrachten)

10. Hoe zit het met het adviesrecht van de MR op identiteitsgevoelige onderwerpen?

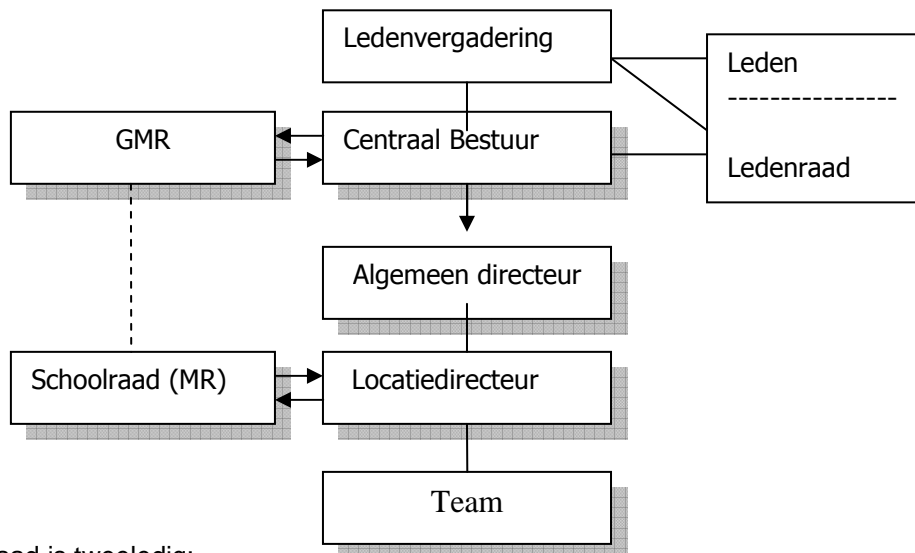
Het bestuur is degene die het beleid bepaalt. De MR kan daar weliswaar een afwijkend advies op geven, maar omdat het bestuur verantwoordelijk is voor de grondslag van de vereniging, geldt hier het recht van het bestuur dit advies naast zich neer te leggen. De MR is dus niet in staat het beleid hierin zelfstandig te veranderen of het bestuur daartoe te dwingen.

11. Relatie met de GMR

In de nieuwe wet is het niet meer verplicht dat GMR-leden afgevaardigd zijn uit bestaande MR'en. De GMR kan wel bestaan uit leden uit een **Schoolraad**, maar als orgaan staat de GMR los van de MR. De bevoegdheden van de GMR worden apart in de nieuwe wet WMS geregeld. Het gaat om die zaken die per definitie bovenschools gelden (het bestuursformatieplan, of de begroting van het bevoegd gezag) en zaken die 50% of meer van de scholen die onder het bestuur vallen aangaan.

12. De leden en de Algemene Ledenvergadering (ALV)

De leden van VGPO Accretio zijn lid van de overkoepelende schoolvereniging. Er zijn geen plaatselijke afdelingen. Volgens de statuten komen de leden in de ledenvergadering bijeen. Omdat Accretio een grote vereniging is, heeft het bestuur tevens een ledenraad ingesteld.

Het **doel** van de ledenraad is tweeledig:

- Klankbordfunctie
- Bewaken en dragen van de grondslag en identiteit van de vereniging

De taken van de ledenraad zijn:

- Namens de leden gesprekspartner zijn voor het bestuur.
- Bewaken en controleren van beleid t.a.v. identiteit
- Actieve bijdrage leveren aan discussie en meningvorming
- Gevraagd en ongevraagd advies geven
- Zichzelf in stand houden

De bevoegdheden van de ledenraad zijn:

- Ledenraad vertegenwoordigt de leden binnen en buiten de ALV. De ledenraad vervangt de ALV niet.
- Elk lid van de ledenraad heeft als verenigingslid stemrecht in de ALV.
- Bestuur bevragen, verantwoording vragen, laten rapporteren, informatie verstrekken (gevraagd en ongevraagd).
- De ledenraad spreekt over zaken die de gehele vereniging betreffen en behartigen dus niet de belangen van individuele scholen.
- De ledenraad kan geen besluiten nemen die rechtskracht hebben.

Omvang en samenstelling van de ledenraad

Vanuit elk '**schoolvoedingsgebied**' kunnen maximaal twee leden lid zijn van de ledenraad.

Verkiezing ledenraad

De leden van de ledenraad worden verkozen op een plaatselijke ledenvergadering.

Bijlage over de ontstaansgeschiedenis van de Schoolraad

1. Toelichting op de achtergrond van de Schoolraad

In 2005 heeft in vier clusters van Gereformeerd Primair Onderwijs een pilot gedraaid onder de naam 'pilot ouderraad'.

Inzet voor de pilot was het zoeken naar een effectieve oplossing voor het sturingsprobleem dat met name de scholen in clusters ervoeren door het naast elkaar voorkomen van een vorm van ouderraad, (afdelingsraad, afdelingsbestuur etc.) naast een MR. Hoe kwam dat zo?

2. Het bestuur

In een situatie waar een vereniging van gelijkgezinde ouders een school hebben opgericht zijn ouders vanouds betrokken middels die vereniging. De leden - ouders kiezen een bestuur uit hun midden, waardoor de bestuurlijke lijn met de achterban kort en direct betrokken is. Na de bestuurlijke opclustering kwam er een centraal bestuur (op afstand) en werd per school in veel gevallen een 'ouderraad' gevormd, of in geval van het Vereniging met Afdelingen (VMA) model een 'afdelingsbestuur'. Deze ouderraad of afdelingsbestuur vertegenwoordigde min of meer het centrale bestuur op de plaatselijke school. Hoewel deze raad formeel geen bestuursbevoegdheid heeft, werd dat in de praktijk vaak wel zo gezien of beleefd.

3. De MR

Sinds de jaren '90 functioneert op de scholen een MR, op grond van de Wet Medezeggenschap Onderwijs. Aanvankelijk vroegen veel scholen met een gereformeerde signatuur ontheffing aan voor de MR omdat de ouders zich middels de vereniging verbonden voelden met de school en de MR min of meer als een exponent uit het ' conflictmodel' werd gezien. De scholen kenden wel een zgn. 'personeelsraad' .

Sinds de schaalvergroting in het gereformeerde onderwijs werd doorgevoerd is de MR echter een geaccepteerd gegeven binnen de school.

4. Eén school – twee 'raden': wie doet nu wat?

De combinatie van een verenigingsorgaan op het niveau van de school (ouderraad, afdelingsraad, afdelingsbestuur etc) en een MR leidt in de praktijk tot dubbelingen en onduidelijkheden rond de betrokkenheid van ouders bij de school.

Feitelijk heeft een 'afdelingsbestuur' geen enkele bestuurlijke bevoegdheid, terwijl de MR dat wel heeft (wettelijke bevoegdheid), maar in de praktijk gebeurt het vaak dat het afdelingsbestuur zich buigt over allerlei bestuurlijke vragen aangaande de school, terwijl de MR nauwelijks of hooguit formeel betrokken is. Daar waar afdelingsbestuur en MR meer gingen samenwerken kwamen vragen op als: maar wat is nu eigenlijk ieders positie en bevoegdheid? Doen we niet veel dingen dubbel? Hoe verhoudt zich het afdelingsbestuur tot de medezeggenschapsraad?

5. Pilot 'ouderraad'

Uit dit soort vragen is de pilot 'ouderraad' ontstaan.

In de pilot is getracht beide 'raden' in elkaar te schuiven, binnen de kaders van de wet, maar op maat gesneden van de school, waardoor de bedoeling van de MR beter uit de verf komt en de ouderbetrokkenheid toch maximaal benut wordt.

Gaandeweg is de naam veranderd in Schoolraad omdat er in de Schoolraad niet alleen maar ouders hoeven te zitten.

In het model Schoolraad is de MR in z'n geheel opgenomen in de Schoolraad.

De basis voor de nieuwe Schoolraad vormt de medezeggenschapsraad zoals die aan de school is verbonden op grond van de WMS. De bedoeling van de WMS is: versterking van de positie van ouders en personeel in de school die bestuurd en geleid wordt in een situatie waarin sprake is van toegenomen autonomie voor schoolbesturen.

6. De winst van de pilot: het model 'Schoolraad'

De meerwaarde van de pilot zit vooral hierin dat de deelnemende scholen/afdelingen al 'experimenterend' hebben kunnen ontdekken dat:

- de rol van ouders binnen de school op een formele wijze volgens de wet is in te vullen, waarbij tevens voluit recht wordt gedaan aan de eigenheid van de school en het gegeven dat de school uitgaat van een 'vereniging'.
- door een juiste positionering van bestuur en MR werd ook duidelijker dat er wel degelijk een onderscheid is tussen bestuurlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid middels 'medezeggenschap'.

- de bestuurlijke verantwoordelijkheid die vooral in de clusters op afstand is komen te staan voor de ouders die betrokken willen zijn bij de school geen probleem hoeft te zijn. Enerzijds zijn zij immers (voor zover gerechtigd) lid van de vereniging en daarmee in feite 'opdrachtgever' en bewaker van de 'stichting en instandhouding van gereformeerde scholen'. Als zodanig hebben ouders als leden zeggenschap in de bestuurlijke lijn. Anderzijds zijn ouders 'klant' en als zodanig hebben zij wettelijk recht op 'medezeggenschap'. Daarmee wordt recht gedaan aan zowel de ouder als lid als de ouder als klant. Immers het belang van ouders als lid is dat er gereformeerde scholen zijn en het belang van de ouder als klant is dat er op die school goed onderwijs gegeven wordt. Dit principe geldt natuurlijk ook voor andere scholen die gebaseerd zijn op een verenigingsmodel. Maar ook stichtingen kunnen met dit model uit de voeten.
- zeggenschap en medezeggenschap niet tegenover elkaar staan maar elkaar complementeren.